

УДК: 37. 091. 64: 091. 12.: 796

**А.С. ІВАНОВА, В.Я. КОВАЛЬЧУК,
А.В. ХОМИЧ**

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТАМИ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

***Резюме.** У статті наведено дані щодо використання та впровадження електронних навчальних посібників з фізичного виховання студентами вищого технічного закладу освіти.*

***Ключові слова:** електронні навчальні посібники, фізичне виховання, студенти, технічний університет.*

Постановка проблеми. Істотною ознакою сучасних інноваційних підходів у сфері освіти є інформатизація освітнього простору та технологізація навчального процесу викладання, що передбачає неухильне дотримання етапів, змісту і послідовності навчання [3, 58]. Інтеграція інформаційних технологій у галузі освіти відкриває нові перспективи розвитку педагогічної науки: методи і прийоми викладання на основі інформаційних технологій. За оцінками фахівців, технологічні інновації містять у собі використання нових методів і технологій навчання та сприяють підвищенню ефективності педагогічної діяльності та якості освіти [5, 10].

Сисоєва С.О. (2005) відзначає необхідність створення і впровадження нового типу навчальних видань – електронних навчальних посібників на всіх рівнях освіти, в процесі інформатизації всієї освіти. Автор акцентує увагу на глобальному процесі інформатизації, що сприяє підвищенню ефективності навчально-виховного процесу за рахунок підвищення обсягів і якості надання освітньої інформації завдяки використанню можливостей сучасних інформаційних технологій. Також зазначається, що електронні навчальні видання дозволять підвищити ефективність безперервної професійної освіти людини протягом всього життя [6, 18].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Над питаннями модернізації системи вищої фізкультурної освіти шляхом впровадження різного роду інновацій у навчальний процес працює низка дослідників. На сьогоднішній день розроблені мультимедійні програмні комплекси для вивчення спортивно-педагогічних дисциплін, підготовлені до видання й тиражування електронні підручники, орієнтовані на використання студентами фізкультурних ВНЗ, проводиться розробка дистанційних курсів навчання для фахівців фізкультурного профілю.

Останнім часом з'являється все більше публікацій присвячених створенню та використанню комп'ютерних технологій у навчальному процесі. Так, наприклад, комп'ютеризації вищої фізкультурної освіти присвячені праці Містулової Т.Є., Ніколаєнко В.В., Чергової І.М. (1994), Федорова А.І. (2000), Богданова В.М., Пономарьова В.С., Соловова А.В. (2001), Волкова В.Ю. (2001), Єрмакова С.С. (2005), Кашуби В.А., Валікова Д.П., Сергієнка К.М. (2002).

Значна частина досліджень в галузі фізичного виховання присвячена створенню на основі комп'ютерної техніки, тренажерів, систем контролю, оцінки й накопичення інформації про рівень фізичної підготовленості та стан здоров'я, формуванню рекомендацій щодо занять фізичними вправами школярів (Раєвський Р., 1998; Шаповалова В., 1999; Скалій О., 2000; Шандригось В., 2000), студентів (Наумова Н., 1999; Білокур В., 2002), спортсменів (Єрмаков С., 1997; Белькасем Я., 1999; Пятков В., 2001).

Мета роботи – підвищення якості засвоєння знань з фізичного виховання студентами технічного вищого закладу освіти.

Результати дослідження. Основною метою функціонування системи вищої

професійної освіти є підготовка висококваліфікованих спеціалістів, які володіють знаннями в необхідних галузях науки і техніки. При цьому якість освіти випускника повинна відповідати вимогам освітнього стандарту і відображати досягнуту в навчанні ступінь майстерності володіння професійною діяльністю [1, 517].

Формуванню професійних умінь та навичок сприяє застосування електронних навчальних посібників при підготовці студентів із дисциплін у системі вищої професійної освіти. При цьому забезпечується доступний виклад навчального матеріалу підвищеної складності, обумовленої складністю змісту освітніх галузей вищої освіти, абстрагуванням, ідеалізацією об'єктів і явищ, що вивчаються, розмаїттям реальних біосистем і режимів їх існування і функціонування.

Очевидно, що на кожному етапі підготовки спеціалістів необхідно визначити доцільність і можливість використання електронних навчальних підручників, посібників, курсів. При цьому необхідно, в першу чергу, керуватись принципом «не нашкодь», оскільки комп'ютер не може стати засобом вирішення всіх проблем освіти. Постановка та реалізація цілей навчання дисциплінам передбачає переосмислення й розвиток загальнодидактичних принципів і розробку відповідних технологій навчання, в яких підготовка студента передбачає не лише накопичення знань, умінь і навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності, але й розвиток у нього навичок, характерних для інформаційної культури [4, 200].

У зв'язку з тим, кафедрою фізичного виховання Луцького національного технічного університету було розроблено низку електронних навчальних посібників, які вдало впроваджуються у навчальний процес, а саме: «Лекційний курс з «Фізичного виховання» (автори: доц. Бакіко І.В., доц. Іванова А.Є., Ковальчук В.В., Носарчук Л.М., доц. Савчук С.А.), «Методи визначення фізичного стану студентів» (автори: доц. Бакіко І.В., доц. Іванова А.Є., доц. Савчук С.А., Радченко О.В.), «Фізичні вправи з корекції фігури (для м'язів черевного пресу)» (автор: доц. Бакіко І.В.), «Фізичні вправи для корекції фігури (для м'язів тазу, стегна та сідниць)» (автори: доц. Бакіко І.В., Носарчук Л.М., Файдевич В.В.), «Тренажери та їх використання на заняттях з атлетичної гімнастики» (автори: Гребік О.В., Панасюк О.О., Куцай О.О.), «Суддівство та правила гри в футбол» (автор: Хомич А.В.).

Будь-який електронний навчальний посібник складається з керівництва вивчення дисципліни, анотації, змісту, глосарію, тестування та відомостей про авторів. Глосарій включає словник основних термінів і понять. Тестування складається з набору тестових завдань, за допомогою яких студент і викладач мають можливість перевірити якість засвоєння знань та сформованості умінь з даної дисципліни. Для здачі тесту пропонується п'ять питань по чотири варіанти відповідей у кожному. Слід вибрати правильну відповідь. Після закінченню тестування на моніторі виводиться вікно з результатами; крім того студенти мають можливість переглянути правильність відповідей на всі питання. Шкала оцінки результатів тестування: до 60 % правильних відповідей – «незадовільно», 60-73 % правильних відповідей – «задовільно», 74-90 % правильних відповідей – «добре», 90-100% правильних відповідей – «відмінно».

Використання електронних навчальних посібників та підручників допомагає вирішувати цілу низку педагогічних завдань:

- підвищення ефективності та якості навчального процесу;
- інтенсифікація та оптимізація навчання;
- індивідуалізація навчального процесу за змістом, об'ємом і темпами засвоєння навчального матеріалу;
- мотивація та активізація пізнавальної діяльності;
- поглиблення міжпредметних зв'язків;
- реалізація принципу розвивального навчання;
- автоматизація процесів контролю та корекції результатів навчальної діяльності;

- підвищення об'єктивності оцінки знань студентів;
- розвиток мислення;
- естетичне виховання;
- розвиток комунікативних здібностей;
- формування інформаційної культури студентів [2, 18].

Представлені посібники розроблені відповідно дидактичних принципів комп'ютерного навчання та значною мірою дозволяють підвищити ефективність самостійного навчання певній темі, а також є якісним шаблоном для створення подібних дидактичних матеріалів.

Висновок. Викладання дисциплін в сучасних умовах вимагає широкого залучення комп'ютерних технологій до навчального процесу, що відповідає вимогам розширення самостійності студентів, урізноманітнення форм і засобів навчання, інтенсифікації, мотивації, оптимізації навчання студентів. Залучення електронних посібників, які мають великі мультимедійні можливості, допоможе студентам якісно і швидко сприймати та засвоювати навчальний матеріал, забезпечить реалізацію принципу особистісно-орієнтованого навчання, вдосконалив навички самоконтролю та самоорганізації студентів, створить сприятливі умови для їх творчого розвитку.

Перспективи подальших розвідок полягають у розробці та використанні електронних навчальних підручників з фізичного виховання студентами вищого технічного закладу освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Башмаков А.И. Разработка компьютерных учебников и обучающих систем / А.И. Башмаков, И.А. Башмаков. – М.: Информационно-издательский дом «Филинь», 2003. – 616 с.
2. Гаркуша С.В. Розробка та застосування електронних навчальних посібників у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичного виховання / С.В. Гаркуша // Вісн. Черніг. нац. пед. ун-ту. – Вип. 91. Сер. «Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт», Том II. – Чернігів: Черніг. нац. пед. ун-ту ім. Т.Г. Шевченка, 2011. – С. 17-20.
3. Герасимов Е.Н. Модернизация дидактического процесса в вузе физической культуры на базе современной технологии обучения / Е.Н. Герасимов // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2005. – №5. – С. 6-12.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Зайцева Л.В. Разработка и использование электронных учебников / Л.В. Зайцева, В.Н. Попко // Educational Technology & Society. – 2006. – №9(1). – С. 411-421.
6. Сисоєва С.О. Створення і впровадження електронних навчальних засобів: теоретичний аналіз проблеми (частина I) / С.О. Сисоєва // Неперервна професійна освіта: теорія і практика: науково-методичний журнал. – Випуск 3 – 4. – К., 2005. – С. 78-85.

А.Е. ИВАНОВА, В.Я. КОВАЛЬЧУК, А.В. ХОМИЧ. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ УЧЕБНЫХ ПОСОБИЙ ПО ФИЗИЧЕСКОМУ ВОСПИТАНИЮ СТУДЕНТАМИ ТЕХНИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Резюме. В статье приведены данные относительно использования и внедрения электронных учебных пособий по физическому воспитанию студентами высшего технического заведения образования.

Ключевые слова: электронные учебные пособия, физическое воспитание, студенты, технический университет.

A.E. IVANOVA, V.Y. COVALCHUK, A.V. HOMICH. USE OF ELECTRONIC TRAIN AID FROM PHYSICAL EDUCATION BY THE STUDENTS OF TECHNICAL UNIVERSITY

The summary. To the article data are driven in relation to the use and introduction of electronic train aid from physical education by the students of higher technical establishment of education.

Key words: *electronic train aid, physical education, students, technical university.*

Одержано редакцією 28.02.2013 р.